

Verslag Chinamissie 22 - 28 september 2019

Korte beschrijving van de reis

De commissaris van de Koning leidde de Gelderse handelsmissie naar de Chinese steden Wuhan (provincie Hubei) en Rugao van zondag 22 september tot en met zaterdag 28 september 2019. De missie met als hoofdthema waterstoftechnologie en -toepassing had tot doel het MKB te ondersteunen in haar handelsondernemingen in China. In een overheid georiënteerd land als China is een bestuurlijke vertegenwoordiging een belangrijke succesfactor voor het openen van deuren bij de Chinese overheid en in het bedrijfsleven. Dit verslag geeft een dag-voor-dag overzicht van de activiteiten tijdens de handelsmissie, de geboekte resultaten en vervolgstappen en eindigt met een overzicht van de samenstelling van de reisdelegatie.

Concluderend zijn alle deelnemende partijen zeer positief over de handelsmissie en de uitkomsten (zie tabel). Het succes is mede bepaald door de overheidsvertegenwoordiging, de doelgerichtheid van het programma, concrete handelingsperspectieven voor bedrijven en de focus van de missie. De bedrijven zullen zelf opvolging geven aan de resultaten van de handelsmissie. OostNL zal een coördinerende rol nemen bij het tegenbezoek vanuit China aan Gelderland. Voor de Provinciale handelsmissie naar China in 2020 zal in overweging genomen worden om het thema Waterstof te continueren, om de bereikte resultaten te bestendigen en uit te bouwen.

Programma

Vertrek naar Wuhan (China) op zaterdagavond 21 september. Vanwege verplichtingen in het kader van het programma Gelderland Herdenkt, reisde de commissaris van de Koning een halve dag later dan de rest van het gezelschap.

Wuhan, 22 - 25 september 2019

Zondag 22 september

Na aankomst van de delegatie in Wuhan op zondagochtend hebben de deelnemers door middel van een stadswandeling en een diner op informele wijze met elkaar kennis gemaakt.

De commissaris van de Koning werd bij zijn aankomst in Wuhan, op zaterdagavond, ontvangen door de Foreign Affairs Office (FAO) van Wuhan.

Maandag 23 september

Start van het formele programma van de handelsmissie. Iedere ochtend begon met een korte bijeenkomst van de gehele delegatie, waar het dagprogramma werd toegelicht en de doelen van alle deelnemers werden besproken. Hierna volgde een bezoek aan de Wuhan Economic Development Zone, waarbij Troowin Power System en het H2 (waterstof) tankstation werden bezocht. Doel van dit bezoek was te bezien hoe ver de ontwikkelingen van H2 in China zijn.

In de middag werd een bezoek gebracht aan de Hubei provinciale overheid. Het programma bestond uit een formele zitting waarbij de gouverneur van Hubei een toespraak hield en de commissaris van de Koning tevens een speech gaf. Daarna werden relatiegeschenken tussen beide provincies uitgewisseld. De commissaris gaf een zijden sjaal gemaakt voor de European Green Capital Award van Nijmegen van 2018. De Hubei overheid schonk Gelderland een thematisch miniatuur kamerscherm. Beelden van deze bijeenkomst zijn op de Chinese provinciale staatszender uitgezonden. Aansluitend was er een formeel diner met de vicegouverneur Cheng.

Dinsdag 24 september

De handelsdelegatie nam deel aan de "Hubei-Gelderland Hydrogen Conference and Business Exchange". Doel van deze bijeenkomst was matchmaking tussen de Gelderse en Chinese bedrijven. De FAO had een alternatief cultureel programma georganiseerd voor de commissaris van de Koning. Hij heeft de historische Gele Kraanvogeltoren en het provinciaal museum bezocht. Hierna voegde hij zich bij de conferentie om aanwezig te zijn bij de ondertekening van de MoU (Memorandum of Understanding) tussen OostNL en de Council of Commercial Promotion of International Trade (CCPIT).

In de middag werd een bezoek gebracht aan de Hydrogen Industrial Technology Innovation Alliance. Hier werd weer gesproken met een cluster van waterstofbedrijven, o.a. Hynertech.

In de avond was een receptie georganiseerd door Netherlands Business Support Office Wuhan (NBSO Wuhan), OostNL en Provincie Gelderland. Het doel van deze bijeenkomst was Chinese contacten en het Nederlandse netwerk in Wuhan in informele setting bij elkaar te brengen. De receptie werd geopend door de commissaris en er was een muzikale voordracht van een Nederlands dirigent woonachtig in Wuhan met Chinese kamerkwartet.

Woensdag 25 september

Bezoek aan East Lake High Tech Zone. Hier werd een tweede H2 tankstation bezocht en gesproken met het bedrijvencluster, o.a. Grove Hydrogen Automotive. Doel was Nederlandse bedrijven in contact brengen met potentiële Chinese partners.

In de middag bezocht de delegatie het overheidsbestuur van het Qingshang District. Bij dat bezoek waren ook partijen behorende tot de Wuhan Iron & Steel groep. De avond werd afgesloten met een informeel diner met delegatieleden.

Shanghai/Rugao 26 - 28 september 2019

Donderdag 26 september

Na aankomst in Shanghai bracht de commissaris samen met OostNL en de NFIA (Netherlands Foreign Investment Office) een bezoek aan een tweetal bedrijven met vestigingen en uitbreidingsplannen in Gelderland, namelijk Phylion (fietsbatterijen) en Bafang (elektrische fietsen). Het doel van dit bezoek was kennis te nemen van de uitbreidingsplannen van deze bedrijven.

Na een diner met de Consul-Generaal in Shanghai voegde de commissaris zich weer bij de handelsdelegatie in Rugao. De handelsdelegatie had die middag een formeel bezoek gebracht aan de burgemeester van Rugao. In afwezigheid van de commissaris als missieleider heeft de wethouder van Brummen dit bezoek geleid en een speech gegeven.

Vrijdag 27 september

Op vrijdag werd de Hydrogen Fuelcell conference in Rugao bezocht. Daar vonden de formele presentatie en ondertekening van een intentieverklaring tussen partners van het Partnerschap in International Business, HyNedOost plaats. Dit is een samenwerking tussen Gelderse waterstofbedrijven die gezamenlijk de hele waterstofketen beslaan en de kansen op de Chinese markt willen verkennen. Tot de aanwezigen behoorden Innovatieattaché, het Nederlands consulaat Shanghai, de commissaris van de Koning, Pers (de Stentor) en deelnemers aan de conferentie. De avond werd afgesloten met een informeel diner met delegatieleden, inclusief de Nederlandse Ambassade en NBSO.

Zaterdag 28 september

Na de terugreis naar Shanghai vond daar de formele afsluiting van handelsreis plaats en begon de terugreis naar Nederland.

Resultaten en follow-up (stand van zaken november 2019)

Op maandagavond 28 oktober is een bijeenkomst georganiseerd met de delegatieleden om de eerste acties die tijdens de reis belegd zijn door te spreken en met elkaar te delen over verdere opvolging. De gehele delegatie deelt de conclusie dat het een zeer geslaagde missie van hoge kwaliteit was, en dat de individuele doelen gehaald zijn. Verdere acties zijn samengevat in onderstaande tabel.

Overzicht van resultaten en vervolgacties van de missie¹
De provinciale doelen van deze handelsmissie waren tweeledig: <ol style="list-style-type: none">1. handelsstimulering van het Gelderse MKB op de Chinese markt; en2. bestuurlijke relaties onderhouden met de zusterprovincie Hubei. Beide doelen zijn behaald. Tevens heeft deze missie bijgedragen aan clusterversterking van Gelderse bedrijven in de waterstofketen. Door samenwerking met het Nederlands consulaat, de ambassade en het ministerie van economische zaken heeft het ook bijgedragen aan de profilering van Gelderland op het thema waterstof op landelijk niveau.
Ervaringen en contacten van de missie worden meegenomen in lobbysteun van de provincie aan de positionering van waterstofbedrijven en partners in Gelderland en Oost Nederland.
Op 5 december van 10.00 - 11.00 uur zal voor de provinciale organisatie een terugkoppeling gegeven worden van de handelsmissie; met de nadruk op het integrale karakter van deze missie, en de functie van dit economische instrument voor ons werk en de behaalde resultaten.
Serieuze plannen voor verdere samenwerking tussen Nederlandse bedrijven Pitpoint en HyMove met professor Hansong Cheng (Hynertech). Voorbereiding voor een NDA en haalbaarheidsstudie.
Tegenbezoek van Hynertech aan Gelderland. Follow-up wordt door OostNL gecoördineerd.
Ondertekening van intentieverklaring (MoU) tussen OostNL en de CCPIT over samenwerking.
OostNL onderzoekt de 'feiten en cijfers' van een Chinees bedrijf dat in Nederland een pilot wil beginnen met leenwaterstofauto's en zoekt daarvoor overleg met potentiële Nederlandse bedrijven.
Wuhan opent een Center of Excellence voor waterstof, met een kantoor van 150.000 vierkante meter. Nederland mag instappen.
Nederlandse waterstofbedrijven tekenen een overeenkomst om samen met de Nederlandse ambassade en Oost NL verder op te trekken in China. Naam: Hyned Oost. Inzet is een kantoor in China als vooruitgeschoven post.
HyMove uit Arnhem verkent mogelijkheden tot samenwerking met het grootste Chinese gasbedrijf (22 miljoen woningaansluitingen). Een tegenbezoek staat al vast.

¹ Gebaseerd op de pers verslaglegging van de Stentor; 'Draait China straks op onze waterstof? (Of zijn ze sneller dan we dachten?)', dd: 06-10-19.

Bronkhorst (regel- en meetapparatuur) uit Ruurlo verwacht binnen paar maanden contracten met twee of drie Chinese bedrijven te sluiten. Doel van deelname was oriëntatie op H2 focus voor business development.

TU Delft onderzoekt mogelijkheden om aan te sluiten bij PIB HyNedOost, en uitbreiding contacten met HynerTech. M.b.t. onderzoek is er verdere kennis vergaard over de Chinese waterstofketen, en wordt in kaart gebracht. Aanbod om dit ook voor Nederland te doen.

Veco BV uit Eerbeek (dat speciale onderdelen die veel hogere productie van waterstof mogelijk maakt) heeft diverse belangrijke en zeer waardevolle contacten gelegd met bedrijven 'die ons verder kunnen helpen'. Ze hebben 2 NDA's gesloten. Contacten met OostNL gelegd om internationale partnerschappen buiten China te onderzoeken.

Pitpoint heeft inzicht opgedaan in de Chinese markt en gaat de ontwikkelingen in China monitoren. Follow-up voor meer overheidcontact opbouwen rondom waterstof. Blog over de missie geschreven: <http://china2025.nl/waterstofmissie-naar-china-zet-de-blik-vooruit/>

Kiwa geeft follow-up aan gemaakte contacten via een lokale Chinese medewerker. Er is veel interesse in de expertise van Kiwa op het gebied van H2 testen voor de Chinese markt, waarbij er gekeken dient te worden naar lokale samenwerking met laboratoria. Uitnodiging aan deelnemende partijen voor H2 missie richting Japan in 2020 en Hannover Messe.

Cleantech Regio ziet belang van positie innemen van OostNederland m.b.t. waterstof. Een Cleantech waterstof strategie is in de maak. Tevens zijn er contacten gelegd met de FAO Hubei omtrent Circulaire Economie en papierfabrieken.

De Stentor heeft een reeks aan artikelen gepubliceerd m.b.t. de waterstof missie en Gelderland. Een journalist is mee geweest op de missie en heeft verslag gedaan:

- [Onze waterstofbedrijven zijn top of the bill en gaan China schoner maken](#), Lex van Kooten, 19-09-19
- [Gelderland laat China zien hoe goed ze zijn met waterstof](#), Lex van Kooten, 3-10-19
- [Draait China straks op onze waterstof? \(Of zijn ze sneller dan we dachten?\)](#), Lex van Kooten, 06-10-19
- [Waarom de China-missie van Oost-Nederland zo'n succes was? 'Focus'](#), Lex van Kooten en Gerard Meijer, 10-10-19
- [Waterstof-pionier Theo Hendriks \(71\) uit Hoenderloo: 'Ik ga het allemaal nog meemaken'](#), Lex van Kooten, 10-10-19

Het Holland Innovatie Netwerk Nederland te China en OostNL hebben beiden aangeraden om in 2020 de Chinese handelsmissie weer op het thema Waterstof te organiseren met bestuurlijke afvaardiging. Dit om het succesvolle resultaat van de missie 2019 te bestendigen. In China wordt de bestuurlijke continuïteit als belangrijk ervaren voor succesvolle samenwerking. De Provincie Gelderland zal het advies om in 2020 wederom op het thema waterstof een handelsmissie naar China te organiseren met bestuurlijke deelname in overweging nemen.

Deelnemende organisaties handelsmissie China september 2019

	Bedrijf/organisatie	Branche
1	HyMove (Gelderland)	Ontwikkelt en produceert waterstof brandstofcellsystemen in elektrische bussen en vuilniswagens en als stationaire generator.
2	Kiwa (Gelderland)	Test, inspecteert en certificeert (TIC) van een product, dienst, systeem of persoon. Bijvoorbeeld (helpen bij) testen en ontwikkelen van onderdelen voor auto's die rijden op o.a. waterstofgas.
3	PitPoint Clean Fuels (Utrecht)	Ontwerpt, bouwt, financiert, beheert, en onderhoudt openbare en privé tankstations voor LNG, CNG, groengas, waterstof, en elektrische laadpunten, voor bedrijven en overheden. Zijn betrokken bij de bouw van een waterstoftankstation in Arnhem.
4	Veco Precision (Gelderland)	Ontwikkelt innovatieve metalen onderdelen. Heeft patent op Ni_E ³ (is materiaal voor productie van waterstof).
5	Bronkhorst (Gelderland)	Biedt thermische massadoorstromingsmeters en –regelaars voor gas en vloeistof.
6	TU Delft (Zuid-Holland)	Doen onderzoek op het gebied van waterstof. Zijn geïnteresseerd in versteviging van hun 'waterstofnetwerk' met China en het Gelderse waterstofcluster.
7	NedStack (Gelderland)	Toonaangevende producent van PEM-brandstofcellen (gebruikt voor opslag van waterstof).
8	DPG Media (o.a. Gelderland)	Journalist van de Stentor, schrijft een artikel over de handelsmissie, waterstoftoepassingen in China en de Gelderse waterstofbedrijven. Deelname is nog niet zeker, de visumaanvraag loopt nog.
Overheid		
9	Gemeente Brummen	Namens de Cleantech regio
10	Gemeente Arnhem	Ambtelijk

Organiserende partijen		
11	Provincie Gelderland	
12	Oost NL	Algemene organisatie van deze reis
13	Holland Innovatie Netwerk	
14	NBSO Wuhan	